

Norsk Tourette Forening

Tourettes syndrom?

For medelever

Tourettes syndrom

Tourettes syndrom er en nevrobiologisk tilstand, som medfører ufrivillige bevegelser og lyder, kalt tics (det er mange grader og variasjoner av dette).

De som har Tourettes syndrom (TS), bruker svært mye krefter og energi på å holde tilbake tics for ikke å forstyrre omgivelsene. Det fører ofte til store konsentrasjonsvansker og sosial isolasjon.

Der er derfor viktig at medelever og foreldre kjenner til de grunnleggende problemer som elever med Tourettes syndrom sliter med, slik at skoledagen og det sosiale nettverk kan bli best mulig for elever med Tourettes syndrom, medelever og lærere.

I skolesituasjonene trenger elever med Tourettes syndrom ofte flere pauser, og de bør få tillatelse til å forlate klasserommet slik at de kan få utløp for sine tics.

Det hjelper ikke å irettesette, eller straffe barn med Tourettes syndrom som ikke sitter i ro eller lager lyder. Det er derfor særdeles viktig at dere som er rundt eleven/medeleven aksepterer at vedkommende har slike problemer, og ikke kommenterer eller fokuserer på dette.

Ofte blir elever med Tourettes syndrom sett på som uoppdragne. Noen sier ufine ord og setninger, og noen kan ha store raserianfall. Dette er en del av den tilstanden som eleven har, og kan ikke undertrykkes.

Det er dessverre flere medelever som synes at det er moro å etterape og mobbe elever med Tourettes syndrom. Dette virker svært sårende, og kan medføre at eleven isolerer seg, og det kan resultere i psykiske problemer. Det er derfor viktig at dere som medelever og lærere bruker tid på å snakke om mobbing og om det å bli utestengt.

Svært mange elever som har Tourettes syndrom har ledsagende tilstander som AD/HD og/eller OCD.

AD/HD er en nevropsykiatrisk tilstand som ofte gir seg utslag i hyperaktivitet, impulsivitet, uro, konsentrasjonsvansker, isolasjon eller negativ atferd. Det er viktig at disse elevene har klare rutiner og rammer å forholde seg til, slik at skolegangen blir best mulig.

Det er særdeles viktig at disse elevene ikke blir utsatt for unødvendig mas og forstyrrelser fra medelever. De kan være impulsivt styrt og lar seg lett rive med. Dette kan dessverre utarte seg i svært negativ retning.

Det er viktig å gi positive tilbakemeldinger og aksept for at eleven er en del av klassen.

OCD (Obsessive Compulsive Disorder) er en diagnose som forteller at eleven/personen har tvangstanker og tvangshandlinger. Det medfører ofte at de har spesielle ritualer eller handlinger som må utføres.

Eksempler på tvangstanker er: Kan ikke sette seg ned på en stol hvor andre har sittet av frykt for smitte. *Må vaske hendene flere ganger av frykt for bakterier. Må stå helt i ro av frykt for at noen skal skade en.*

Eksempel på tvangshandlinger er: å spise alle blyantene 20 ganger, gå rundt stolen fem ganger før *eleven setter seg ned, lukte på stoler eller bord, kontrollere at alle sidene er tilstede i boken.*

Søvnforstyrrelser er en vanlig tilleggsvanske for de med Tourettes syndrom. Medelever må derfor vise forståelse for at eleven med TS kan være trøtt og uopplagt, og gi rom for pauser.

Barn med Tourettes syndrom, AD/HD og OCD bruker ofte medisiner. Disse medisinene kan ha bivirkninger som kan medføre at eleven noen ganger blir trøtt og uopplagt. Det er derfor viktig at dere som medelever og lærere viser hensyn ovenfor den som har Tourettes syndrom, AD/HD og/eller OCD.

Elever med Tourettes syndrom, AD/HD og OCD kan ha tilleggsproblemer i forhold til skolearbeidet. Det kan være ulike årsaker til dette. Det vi vet er en hyppig årsak, er at elever med Tourettes syndrom ofte er totalt utslitt etter endt skoledag, som følge av undertrykkelse av tics. I så måte er det viktig at leksemengden tilpasses den enkelte elev. Det er viktig å mestre sine oppgaver, men samtidig ha noe å strekke seg etter.

Vil du lære mer?

Om du vil lære mer om Tourettes syndrom og ledsagetilstandene, kan du ta kontakt med Norsk Tourette Forening.

Vi har ulike hefter, bøker og VHS/DVD-filmer, som gir utdypende informasjon. Vi har også egen hjemmeside hvor aktuelt stoff kan finnes og bestilles.

Husk at alle får det bedre i klassen om det vises tålmodighet, forståelse, respekt og omsorg

Norsk Tourette Forening

Frankendalsveien 97, 3274 Larvik

Telefon: 31 41 10 55

E-mail: post@touretteforeningen.no

www.touretteforeningen.no

